

FELELŐS SZERKESZTŐ: REINER FERENCZ.

Előfizetési ára:

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Évenként 20 iv zenemelléklettel.

Egyes szám ára 20 krajczár, zenemelléklettel 30 krajczár.

Szerkesztőség: Váci-utca 3. sz.

Kiadóhivatal: Gránitos-utca 6. sz.

TARTALOM

ZENE: BATOR SZ.: *A zenekedvelők második hangversenye.* — KOVÁR CZ. F. MIL.: *A miskolci dalárünnepély művészi szempontból.* — Zenészet hírek.

SZINHÁZ: DR. BERÉNYI PÁL: *«Székra Panna.»* — ES: *Dumas legújabb színműve.* (Denise.) — Színházi hírek.

KÉPZŐMŰVÉSZET: TELEGDY LÁSZLÓ: *Budapest ültépei és a jury ítéllete.* — Képzőművészeti hírek.

ZENEMELLÉKLET: SCHWARCZ EDE: *«Naturalizmus.»*

A ZENEKEDVELŐK EGYLETÉNEK MÁSODIK HANGVERSENYE.

A ZENEKEDVELŐK egyesülete, Bellovics Imre kitűnő karnagy vezénylete mellett, hétfőn 10-én este tartotta hangversenyét a vígadó nagy termében. A műsor igen érdekesen volt egybeállítva, habár kissé sok volt a jóból. Előadtak egy háromtételű symfoniát, három ének-kart, egy hegedűversenyt és egy három szakaszból álló oratórikus művet. Leginkább érdekelt Major Gyula nagy zene-karra írt symfoniája. Elismerés illeti Bellovics karnagyot, ki e symphonia elő-adásával egy nagy tehetséget karolt fel és tért nyitott a fiatal, nagyobbra törő törekvéseknek. Major Gyula, ki a felejthetetlen boldog emlékü Volkmann Róbertnek egyik legtehetségesebb és legszorgalmasabb tanítványa volt, a zeneszerzés terén előttünk nem ismeretlen. Így (C-moll) zongoratriójával méltó feltűnést keltett, valamint vonós négyesével is, a mely művében a tanulmány és szorgalom meg-látszott, de a pregnansabb egyéniség és az invencziós sajtáság még nem fejlődött ki eléggé. Egészen másképen állunk új szymphoniájával (A-moll) szemben. E művével jóval kiemelkedett már kezdő stadiumából. Az egész szymphoniának formája biztos kézre vall. Thematikája egészséges, keresztülvitele erélyes, modulátiói meglepők, de azért természetese-k, az egésznek szerves fejlődése s jól ható

a'aki arányossága felette kedvező hangulatot gerj sztenek. De a mi különö en meglepett, az a szymphonia hangszerelése volt. A fúvóhangszereket igen ügyesen használja, oly mozzanatokban is, melyek már nem a tanulmány, hanem avatott routine eredményei, röviden hangszerelése oly alapos készütséget és mély kombinációt nyújt, mely a legnagyobb elismerésre méltó.

Major úr egészen beleélte magát a klassziku zeneművészet szigorú formáiba, s elég hangulattal bír, ama formákban nyilatkozó szellem megragadására; helyenkint azonban majdnem kellemetlenül érint a kombináló értelmi elem, mely nála sokszor előtérbe lép, midőn az érzelmek szárnyait fel akarja oldani; a kivitel technikai része azonban itt is meglepő. Többet helyszűke miatt nem mondhatunk, s jövő számban e szymphoniára még visszatérünk, ma csak annyit jegyezzünk meg meg, hogy a közönség a művet igen rokonszenvesen fogadta, s a szerzőt többször kihívta.

A szymphonia után az egylet ének-kara előadta Holländer *«Frühlingsahnung»*-ját, Schuman *«böleső dalát»* és Mendelssohn *«Frühzeitiger Frühling»* vegyes karát, a nála már megszokott s méltán kiemelendő szabatos-sággal és árnyékolással. E téren az egylet s Bellovics karnagy mindig biztos lehet a méltó siker felől. A Holländer *«Frühlingsahnung»*-jára kár volt ennyi időt és fáradságot pazarolni, mert a kar meglehetősen nehézségeket tartalmaz buzgó diletánsainknak és benne inkább a mester-kéltőbb kidolgozás, mint a közvetlen inspiráció és dallamossági kellemre van a súly fektetve.

Bruch Miksa hegedűversenye alkalmat adott, hogy egy régibb ismerőst halhas-sunk, értjük Blau Gyula urat, ki a nemzeti színház operájának több évek előtt érdemes versenymestere volt. Bruch hegedűversenyét hallottuk már évek előtt Páblo Sarasatetól, ki azt a redoute kis termében zongorakiséret mellett játszotta. A mű e hangversenyen jóval nagyobb hatást tett. Nem mintha Blau úr jobban vagy szebben játszotta volna Sarasatenél, hanem mert a zongorát a pompás zene-kar váltotta fel a kíséretnél. A hegedű-versenynek nagy hátránya van, hogy

az ellapodásig hosszúra van nyújtva, s különben sem tartozik szerzőjének leg-szebb művei közé. Ajánlhatjuk szerzőtől *«Schön Uhlen»* című zenekari balladáját, vagy a *«Frühjof s Odysseus»* karműveit, mely művek külföldön nagy tetszés közt adattak elő.

Blau úr a művet tisztán és szabatosan értelmezte; a széles hang s az erősebb kifejezés nem tartozik sajtáságai közé. A közönség előadását élénk megérdemelt tapssal fogadta.

Az utolsó számot Massenet *«Éva»* című három szakaszú s *«misterium»*-nak nevezett műve képezte, mely ez alkalmmal nálunk először lett bemutatva. A szöveget Gallet Lajos írta, s az első ember-pár szerelméről szól. Hogy a mű miért misterium, azt nem értjük, de erősen hiszszük hogy a szerző se tudja, hogy mért. Maga a mű sok szépséggel bír; három tételében színgazdagsággal különös harmónizálást párosít: a Massenet-stylus ismert szignaturájával minden lapján talál-kozunk, habár nem ment ama sokféle egyhangúságtól és üres frázisoktól sem, melyek rendszeren az ilyen fél-oratórium-féle műveket szokták jellemezni.

Az újabb francia hangszerelési effek-tek egész tárházát tárja élénk, melyekből ha szerző egy párt kimerít, rendszeren aztán nem tud többé se ujjat, sem érdeke-set mondani. Mindenesetre érdekes volt ismertetése. A magánrészeket Seyler Leona k. a., s Pauli és Láng a m. kir. opera tagjai képviselték. Seyler kisasszony-ban szép, csengő hangon és szép jövőjű énekesnőt volt alkalmunk megismerni. Végül meg kell jegyeznünk, hogy Bellovics Imre karmestert a közönség többször megérdemelt tapsaival tüntette ki.

BATOR SZ.

A MISKOLCI DALÁRÜNNEPELY MŰVÉSZI SZEMPONTBÓL.

— Ebből kifolyólag némi következtetések az országos dalár-ügy jövőjére nézve, különös tekintettel a versenybíroság eljárására és az újabbán eltagadott érem díjazásra. — (Folytatás.)

A VERSENYZÉSBE való fellépésre nézve bizonyos fokozatok felállítását tartanám szükségesnek, nehogy azok igen indokolatlan ambíciók által érdekességüket vesszítsék. — Kimondat-

nám ugyanis, hogy magasabb csoportban csak azon egylet versenyezhet, a mely már alsóbb csoportban első vagy második díjat nyert. — E szerint újonnan belépő egylet csakis a legalsóbb csoportban, a szabad versenyben lépne fel először.

A magasabb csoportban első díjat nyert versenyzők pedig többé alsóbb rendű fellépésre ne köteleztessenek.

Ezen berendezés által nemcsak időt nyernénk, hanem megmenekednénk nevétséges készülségű erőlködésektől is, és a mi a fődolog: a versenyzési hajlam, vagyis az elsőbbséget kivívhatásának ideje nevezetesen meghosszabbíthatnánk. — A ki az ügy iránt érdeklődik, a legutóbbi évtized versenyzéseit figyelemmel kísérte és az egyletek belügyeire nézve tájékozással bír, nem fog aggodalom nélkül a jövőbe tekinthetni, ha a multak tapasztalatai után ítél. — 1874 után a pécsi dalárda Szegeden nem versenyzett, Kolozsvárott meg sem jelent, Debreczenben ismét csak azért versenyzett, mert időközben másképen szervezkedvén és Wachauer karnagyától megválván, otthoni közönsége előtt akarta további létjogát bizonyítani. — Miskolcztól ismét elmaradt volna, ha a minta-egyleti csoport felállítását által a versenyzésre nem ingereltetik. — Az 1876-ban Szegeden első díjjal kitüntetett kolozsvári dalkör a debreczeni versenyzésre majdnem az utolsó pillanatban azért határozta el magát, mert a kolozsvári *polgári* dalkör feletti elsőbbsége otthon kérdésbe vonatott és szándékolt elmaradása gyengeségre magyaráztatott. A régibb időben első díjat nyert hírneves esztergomi dalárda már 1874 óta nem versenyez.

Leghírnevebb egyleteink tehát, ha az első díj után való vágyuk kielégítést nyert, vagy visszahúzódnak, vagy *otthoni* körülmények által indíthatnak versenyzési fellépésekre. — Szomorú kilátást nyujtanak ezen állapotok, ha egyszer azok az *otthoni* körülmények a bajon nem segítenek. Ezért módot kell nyujtani az előretörekvésre, éleszteni kell az ambíciót, hogy egyhamar *teljesen* ki ne elégtessék. És ezt csak a fentebbi módozatok alapján tartom lehetségesnek. — Ha t. i. valamely egylet gradatim a kötött verseny első vagy második díját nyeri, kénytelen lesz oly készülséget szerezni, hogy a minta-egyleti alsóbb csoportú feladatnak megfelelhessen. — Itt első vagy második helyre vergődvén, elkerülhetlenül prima vista énekítés után kell törekednie, hogy a legelső küzdterre léphessen, és ha itt is helyét becsülettel megállta: többé sorsát ne féltsük, mert a prima vista énekítés nemcsak könnyűvé, hanem élvezetessé teendi a gyakorlást, biztossá a fellépést és állandóvá a közönség pártolását, mely nemcsak a megélhetését, hanem a dalár-ünnepélyeken való további résztvevést is biztosítandja. Sokan talán azt hiendik, hogy ezen cél a mi viszonyaink között elérhetlen, de ez nem áll, mert meg vagyunk győződve, hogy a pesti, budai, esztergomi, pozsonyi, soproni, lugosi, temesvári s talán néhány pesti, továbbá a kassai és szegszárdi egyletek már most is vállalkoznának ilyenmü versenyzésre, — mely már a fel-

lépési ténykedés által is bizonyos fölényt biztosít.

De pardon, elfelejtettem az éremrendszert, mely művészi érdemért nem művészi kivitelű emléktárgyat, hanem mint valamely jól varrott kiállítási csizmáért történni szokott, néhány forint értékű arany vagy ezüst érmet nyujt, melyet azon fölül boldog, boldogtalan elnyerhet, csak ügyes szószólója vagy más tekintetű argumentumai legyenek. — Biztosan reményem, hogy a versenybírói eljárásnak igazságos alapokra való fektetése esetére az éremrendszer magától megszűnnék, gyakorlatlannak találtatnák. — De ha ezen díjazási mód több ideig fenn is tartatnák, azt hiszem, a gyakorlati élet már első alkalommal is módot találna az egyenlő értékű érme daczára ezek között különbséget csinálni. — Elsőnek fog tartatni ugyanis az, a ki első, másodiknak az, a ki második helyen említetik stb. — Ennek kikerülése végett pedig a versenyzőket A, B, C szerint felsorolni, ezt tartanám a furcsaságok netovábbjában, a miért is javaslataim elfogadására nézve, az éremrendszer mellett is nem látok semmi nehézséget. — Ajánlom tehát azokat az érdeklődők becses figyelmébe.

Fentebb említettem, hogy az egyleti karnagyoknak a dalár-ünnepélyen való helyzetére nézve még némi megjegyzéseim leendnek. Erre nézve első sorban igen nagy mulasztásnak tartom, hogy a dalár-szövetség legérdemesebb tagjai, az egyleti karnagyok, dalár-ünnepélyek alkalmával semmiféle figyelemben nem részesülnek. Ezeknek ügybuzgóságától, fáradhatlan szorgalmától, és a csekély díjazást tekintve, feláldozó ügyszeretétől függ leginkább a dalár-szövetség sorsa, jövője, mégis dalár-ünnepélyeken semmibe sem vétetnek, helyet fizetés mellett is alig kapnak és általában mellyözhetnek. — Ezen bánásmódot méltányosnak nem mondhatom, a miért is óhajtanódnak tartanám, hogy az egyleti karnagyok minden zenei előadásra alkalmas ülőhelyet, más ünnepélyességre pedig tiszteletjegyet nyernének, hogy ez által hosszas fáradozásaikért legalább némi elismerésben részesüljenek. A karnagyok közötti viszonyra nézve pedig, hogy az egymástól való idegenkedés, az irigykedésből eredő kicsinyes ellenségeskedés megszűnjék, azt hiszem, czélszerű lenne egy karnagyú asztal rendezése, melynél az illetők találkozáván, közelebbi érintkezésbe, egymással való barátságos viszonyba lépnének, mely az általános, békességes, egymást becsülő szellemre nézve a legüdvösebb befolyással lehetne.

Es most zárhatnám, némelyek általán illetékteleneknek tartott észrevételeimet, ha nem lenne még egy személyes ügy, melyre nézve nyilatkozni elkerülhetlennek tartom, nemcsak mert arra vonatkozólag ellenem a versenybírói gyűlésben támadás intéztetett, hanem legfőképpen azért, mert az általam ezen alkalommal is fennen hangoztatott elvek kötelességemmé teszik eljárásomra nézve felvilágosítást nyujtani tisztelt dalár-társaimnak, illetőleg bizonyítani, hogy elveimet meg nem tagadtam, a jury taggá való megválasztásom által reám ruházott bizalommal vissza nem éltem, midőn

*tiszta meggyőződés*em szerint a rimaszombathi dal-egyletre szavaztam. — Tulajdonképpen nagy köszönettel tartozom Tóth Sándor volt losonczi, most hódmező-vásárhelyi kántor, miskolczi versenybíró régi ismerősöm és vélt barátomnak, hogy a dolgot a versenybírószágban felhozván, magát ugyan nagyon nevétségesé tette, a mint azt Engeszer Mátyás versenybíró úr azonnal konstatalta is, de legalább nekem alkalmat szolgáltatott szavazatom indoklására, a mi a jury-gyűlésben lehetetlen volt. — Előbb azonban csodálkozásomat kell kifejeznem azon bizalmatlanság felett, melylyel néhány régi jó barátom és karnagy társam irántam viseltetett, és értesülvén a mende-mondáról, egyenesen hozzám nem fordult felvilágosításért. — Abaffly József szegszárdi karnagy, igen kedves barátom említett ugyan valamit, hogy tudva van általános miszerint egy igen *előkelő* versenybíró egy versenyző egyletet *két hétig* tanított, a név után való tudakozódásomra azonban kitérőleg felelt. — Magamra a felhozottat nem vonatkozhatván — hallgattam. Csak az utolsó perczben, midőn már a jury-gyűlésbe indultam, figyelmeztetett engem Zelenka János gyarmathi karnagy barátom: ne exponálnám magamat nagyon a rimaszombathiak mellett, mert nyílt titok, hogy én a rimaszombathiakat több ideig tanítottam. Nem lévén időm a dolgot kellőleg felderíteni, csak azt feleltem, hogy: házsártos ember nem lévén, én egyszerűen az igazság és meggyőződés szerint szavazni, és veszekedést provokálni nem fogok, hanem ha a többség eljárását meggyőződésemmel se-hogy össze nem egyeztettem, legfeljebb távoandom.

Es most «ad rem».

Folyó évi május hó elején hozzánk Losoncra eljött a rimaszombathi dal-egylet egy küldöttsége, bennünket felkérő: kötnénk szorosra a közeli szomszédságban élő két testvé egylet közötti viszonyt, jönnénk el tömegesen az általuk tartandó nyár mulatságra és mondanánk el ez n alkalommal együttesen több dalt. A losonczi dalegylet legmelegebben fogadta ezen meghívást és a tömeges résztvevést hat rozottan megígérte. Mivel azonban a június elsejére esett hatánapról későn értesültünk, csak nyolczan vehettünk részt a mondott kirándulásban. Előadásra került: «Sajkázó» Schuberttől, «Húzzad cigány» Huber-től vezényelve Wagensommer János rimaszombathi karnagy által, továbbá általam vezényelve: Dürner «Vihar»-ja és Huber «Csata dal»-a. A próba alkalmával értesülvén, hogy a versenymű már némileg begyakoroltatott, miután egyletünk versenyezni nem készült, felkértem kedves házigazdáinkat, mondanák el a dalt úgy, a mint tudják. Kérésünket teljesítve, már akkor is bámulattal hallgattam, mily erőteljes, biztos, művészi árnyéklásra képes, lelkesedéssel teljes kart csinált Wagensommer karnagy páratlan szorgalma, lelkesütsége és jeles szakismerete a Debreczenben még gyengén szereplő daltestületből, tekintve a csí zolásra használható még hátralevő majdnem 5 heti időt, *már akkor meg voltam győződve*, hogy a rimaszombathi dalegylet veszedelmes vetélytárs leend majd a

döntő pillanatban. Mivel azonban a félhangjegyek kellő kitartására, a helyes lélekzetvétel által elérhető folytonos összeköttetésre és a «fényesebb a láncznál» stb. részletének előadására nézve némi a fentiekben már elmondott észevételeim voltak, ezeket elmondám Wagensommer barátom ak is, kinek reményesen szerény gondolkodásáról szép tanubizonyosságot tesz, hogy saját felfogását alárendelvé, nézeteimet nemcsak elfogadta, hanem maga működött oda, hogy én egy héttel a versenyzés előtt csak azon czélből hívtam Rimaszomlathba, hogy hallgatnám meg még egyszer a versenymű előadását.

KOVÁRCSZ EMIL.

Lapunk mai számával veszik tisztelt előzetőink második zenemellékletül Schwarz Ede úr csinos szerzeményét «Naturalizmus» cím alatt, mely az ideai farsang egyik legkedveltebb táncdarabját képezi. Schwarz Ede úr a legfinomabb izlésű műkedvelők egyike, kinek szerzeményeivel remélhetőleg még többször találkozunk.

ZENÉSZETI HÍREK.

~ MAGYAR KIRÁLYI OPERAHÁZ. Az olasz operának már terhessé vált túltengését végre valahára a csütörtöki nap zavarta meg Weber «Büvös vadász»-ával, mely pusztíthatatlan dalműben a klasszikus operát volt alkalmunk az új házban leplezetlen örömmel üdvözölni. Az aggodalom bizonyos nemével láttuk azt a kétes értékű vehemenciát, melylyel repertoírunk az olasz genre felé gravitált, mely emelgős egyformaságnak csak csekély és majdnem érezhetetlen pimentjét képezte az a néhány francia opera és a klasszikus Gluck «Rászedet Kádi» című víg operácskája. Már a zenekar is jobban érezte magát a friss elemekben és Erkel Sándor kitűnő vezénylete alatt igazi bravourral játszotta le a közönség tapsai kíséretében a nyitányt. — *Turolla Emma* Agathája határozottan érdekes alak volt, melynek különösen mimikai része köti le a figyelmet és mely az ének-parthie kifogás alá eső kivételével is ki bír békíteni. Énekfordulatai gyakran az itt szenvedhetetlen olasz modorosságba tévednek, mely kezelés a szép rovására is megy. Ugyszintén kifogásoljuk a kizáró subjektivitást, melylyel az eredeti alakot, a sensitív de távolról sem szenvedélyes német leányt valójából kivetkőztette. — *Gassi* úr Mária nem tartozik a mi kedvencz alakításaink közé; *Komáromi Mariska* pedig, ha nem is érte el a helyes fogalmak szerint képzelt Annát elég jól állta meg helyét s a megelőző két debut után szívesen vagyunk hajlandók e szerepét mint a haladás és erősödés élő bizonyítékát elfogadni. Mi sem természetesebb mint, hogy *Ney* úr Gáspárja minden ízében kitűnő volt, valamint nem hagyhatjuk dicsérő felemlítés nélkül *Szendrói Lajos* urat sem, kinek szemlátomást észlelhető haladása és biztossága nagyobb parthiekra képesítik a hanggazdag és törekvő fiatal énekest. A farkasbarlangi jelenet kitűnő mis-en-scene-je a színpadi technika remeke volt.

~ A NÉPSZÍNHÁZ első tavaszi operette-újdonysága egészen a «Harmonia» szer-

kesztőségéből került ki. A librettot egy francia motívum után Reiner Ferencz lapunk szerkesztője írta, melyhez a csinos zenét Bátor Szidor és Hegyi Béla, ugyancsak lapunk belmunkatársai szereztek. A zene a bemutatás alkalmával, melynél több hírlapíró, zenekritikus, zenész és színházi hivatalnok volt jelen, nagy tetszésre talált. Az öt nagy szerep a következőkben van elosztva: Aurélie (sopran) Hegyi Aranka; Cserita (mezzo-sopran) Tarnay Sarolta; René (baryton) Vidor; Du Mousquet (tenor; komikus) Kassai; Clavigneul (bass; komikus) Solymossy.

~ LISZT FERENCZ tiszteletére, mielőtt elutazott volna Rómából, e hó 17-én hangverseny és bál volt a német művészek körében, mely alkalmával leleplezték a nagy zenész pompás mellszobrát. Számos és nagyszű közönség volt jelen, köztük a zongora-herceg buzgó tisztelője Hohenlohe bajorok, báró Keudell quirinai, Schlözer vatikáni német követ stb., kik mind melegen ünnepelték a jelenlevő Liszt Ferenczet.

~ GRÓF ZICHY GÉZA Bécsbe érkezett, hogy az e hó 25-én megtartandó operamatinéen zongora-játékával közreműködjen. Ezenkívül több zenekari művét fogja játszani az opera zenekara, Richter János vezetése mellett. A «Zaubersee» című művének magánének-részeit Hauschmann gráci énekes fogja előadni. A matinéen még Bianchi k. a., Reichmann és Peschier urak fognak énekelőadásokkal közreműködni. — Zichy Géza gróf, mint a nagy-szebeni lapok újságolják, jövő hó 8-án Nagy-Szebenben részt fog venni egy, a szépitő-egylet javára rendezendő hangversenyben.

~ HÄNDEL 200 éves születésnapját a sydenhami kristálypalotában egy négy napig tartó zene-ünnepélylyel ülik meg. Manns igazgatása alatt 500 dalnok és zenész fog közreműködni. — Az ünnep február 28-án kezdődik. Nagyobb művei közül a «Messiás» s az «Izrael Egyiptomban» című oratorium van a műsorba felvéve. Az előbbi, mint értesülünk, zenekedvelőink is elő fogják adni nálunk.

~ VELENCZÉBEN a Rossini-színházban utóbb Abba-Cornaglia «Mária die Warden» cz. dalművet hozták színre. A szerzőt huszonháromszor hívták ki, a mi különben nem jelent sokat olasz földön. Ot tételt, köztük a nyitányt ismételni kellett.

~ LAKMÉT, Delibes operáját, Pétervárott nagy tetszéssel fogadták. Van Zandt kisasszonyt érte a szereplők közt a legnagyobb dicsőség. Van Zandt k. a. ugyanaz, a kinek végkép meg kellett a párisi színházaktól válni, mert a Bouffes-ban ittasan lépett a közönség elé.

~ FIRENZÉBEN Montefiore «Un baccio al portatore» című dalművet tetszéssel fogadták.

~ DONNA DIANNA címmel Hofmann Henrik új dalművet írt.

~ KIELBEN ez évben lesz a harmadik schleswig-holsteini zeneünnepély, melyet Joachim József tanár fog vezényelni.

~ VIKTÓRIA angol királynő Balfé zene-zerző özevegének 200 franknyi évi nyugdíját utalványozott czivillistájából.

~ VÖGEL, A HÍRES TENORISTA május hóban ismét vendégszerepelni megy Bécsbe,

mely alkalomra Mozart Idomeneus-át elevenítik fel.

~ KÖLNEN DYNA BÄUMER nevű belga koloratura-énekesnő keltett nagy feltűnést. Harangcsengésű, 2¹/₂ octávára terje ő kristály isz a hangról szól kölni tudósításunk. Bäumer ki asszony színpadra nem léphet bénasága miatt, melyet egy gyermekkor esés alkalmával szerzett magának. Ennél fogva kizárólag a hangverseny-énekek szentelte magát, melyben a most élő énekesnők közül egy sem közelíti meg, miől egy közelebbi nagy körutazása általánosan elismert bizonyosságot fog szolgáltatni.

~ KIRCHNER THEODOR nálunk is előnyösen ismeretes zongoraszerzemények szerzője nem rég ülte meg születésének hatvanadik évét, mely alkalmából egy bizottság alapot gyűjt az aggk mponista segélyezésére. A bizottság a következő fényes nevekkel alakult: Brahms, Bülow, Gade, Gevaert, Grieg, Hanslick, Joachim, Reinecke, Stckhusen és Wüller. Adományokat Röthing Albert, Hofmeister Fridrik czégnél Lipcsében fogad el.

~ BÜLOW ismét elbocsáttatását kérte a meiningeni hercegtől, mely el is figdattatott s ezzel véget érték a meiningi szép napok. Bülow ezután nem köti le magát soha, hanem csupán mint zongoraművész fog működni. A művész ez idő szerint orosz hangverseny-körútján van. Februárban Netországbán, apri- lisban Párisban és májusban Londonban fog felépni.

~ KLEEMANN dessau karnagy Grill parzer «Az álom élete» című mesedramájához új zenét írt, mely nyitny, négy melodráma, egy ária és induló, néhány elő- és utójátékból áll. Az egész mű minden részében az előadás alkalmával igen stilszerű és becses, dramatikus hatású zenének bizonyult.

~ A RÓMAI APOLLO-SZÍNHÁZBAN Wagner Richard «Lohengrin»-e szenzációs sikerben részesült. Daczára a rendkívül magas áraknak (zártszék 18 frank; előhely 8 frank), már az előző napon nem lehetett jegyet kapni.

~ A KARLSRUHEI UDVARI SZÍNHÁZ még ez évadban egy rendkívül érdekes újdonyságot fog színre hozni, mely két híres francia zeneszerző tolla aól került ki. Ez Halévy-nek még Franciaországban sem adott «Noë» című operája, melynek hátramaradt partitúráját Bizet Georges, a «Carmen» genialis szerzője fejezt be. A libretto fordítását maga Puttlitz a főintendáns végzi.

~ NÁPOLYBAN a Fenice-színházban maestro Bertaggio új operetteje «La Bisca de Montecarlo» nagy sikerrel került első előadásra. Különösen a libretto rendkívüli tréfás helyzetei neveltették meg szokatlan mértékben a nápolyiakat. A témédek elbukott olasz operette és opera után ez épp oly meglepő és örvendetes újság, mint az a körülmény is, hogy Nápolyban ismét nevetnek az emberek.

~ A TURINI REGIO- és a nápolyi Sancarolo-színházban új balletet készítenek elő «Rodope» cím alatt, melynek zenéjét maestro Paolo Giorza írta.

SZIKRA PANNA.

— Népszínmű 3 felvonásban dalokkal. Írta Kiss Mihály. Zenéjét szerette Konti József. Először 1. hó 18-án adatott a várszínházban. —

TANÍTÁS a kritika első és legszebb feladata. Kimutatni a hibákat s a hibákkal szemben kiemelni a műjóságát, hogy szerző megismerje gyöngeit, lesz feladata mindenkor a mi igénytelen bírálatainknak is. Ezt a célt tűztük ki magunk elé Kiss Mihály darabjával szemben is, melyet a napi lapok kritikája vagy agyonhallgatott, vagy agyonvert. Mi nem teszszük sem ezt, sem azt. A mennyire terünk megengedi, apróra szedjük a hibákat és ha nem tévedünk, okuljon ítéletünkben Kiss; bár mi arról vagyunk meggyőződve, hogy benne sem írói tehetség, sem elég képzettség, dráma írására nincs. De ha lapunk szelleme megengedné, mi nem áttalánok fölvenni a napi sajtó, fentemlített jogos kritikájának hangját, a várszínház dráma-bíró bizottságával szemben. Valóban mi szegyeljük magunkat, hogy fővárosunkban, a műizlés irányának közép-pontjában, akad egy bizottság, egy dráma-bírói fórum, a mely Kiss Mihály Szikra Pannájára az «elfogadom» szót kimondotta. Nem értenek-e hozzá? vagy félreértés történt-e? avagy az vitte őket a darab elfogadására, hogy minden áron premiéret akartak csinálni?

Nem tudjuk és nem érthetjük, hogy akadhatott egészséges műizléssel (ha már nem is dráma-bírói képzettséggel) bíró ember, ki a Szikra Pannát elfogadásra ajánlotta. Egyik napi lapban, mely a várszínház híreiről jól szokott informálva lenni, azt olvastuk, hogy a darabot azért fogadták el, mert jó dalok vannak benne. Mi ezt kacsnak tartottuk, vagy pedig azt hisszük, hogy az illető lap gúnyolódott. De ha igazán van benne valami, akkor engedje meg a várszínház dráma-bíró bizottsága, hogy mi őt ezentúl ne tartjuk komolyának, és készülődjünk legközelebb azt hallani, hogy a várszínház dráma-bíró bizottsága egy népdal gyűjteményt állított össze s népszínmű helyett legközelebb azt fogja színre hozni.

Kérdezzük ezután, ki Szikra Panna? és mik e leánynak viselt dolgai?

Hogy ki Szikra Panna, arra felelni nem lehet. Még a színlapon is csak egyszerűen Pannának hívják azt a leányt, kiről Kiss Mihály darabját címizte, a szereplők se ismerik e néven, mert soha se szólítják így és, ha Blaha Lujza művészi játéka életet nem gyújt benne, azt kellett volna hinnünk, hogy Karikás Mihály fogadott leányát Álmos Pannának hívják.

Hogy mit tesz, arra még bajosabb válaszolni; ha csak drámai tevékenységnek nem kereszteljük azt, hogy valaki szeret és érzelme tolmácsolására elénekel egy pár szép nótát.

De hát talán ez nem is volna olyan óriási hiba, melyért a Szikra Pannára tüzes üszköt kellene dobálni; hisz lát-

tunk mi már népszínművet, melynek hősnője egyebet nem tesz, csak énekel és a darab elég jó volt arra, hogy repertoiron maradjon. Mi sem azért mondjuk, hogy a Szikra Panna ügyetlen férj-czelt munka. De mondjuk azért, mert nincs benne egyetlen egy alak, melyre azt mondhatnók: ime, itt van egy ember. Azok az alakok, melyek a Szikra Pannában föl és alá mozognak, annyira különböznek az embertől, mint a fotográfia a művészeti kivitelű arczképtől. És ha még e fotográfia sikerültek volna? Kiss Mihály nem az életből vette a fotográfia eredetét, hanem onnan, a hol ő él, a színpadról. Kiss színész (speciáliter pedig népszínműénekes) és mikor alakjait készítette, azok az emberek fordultak meg előtte, a kiket mint Finom Rózsikát, Erzsikéket, Zsófikát s a többiket, a színpadról ismert. Ezek ragadtak emlékéhez és a mint ezek ott egygőlye olvadtak, ő másolatot készített róluk és csinált egy leányt, a ki énekeljen; egy nagyravágyó embert, a ki útjába álljon tulajdon leánya boldogságának; egy legényt, a ki szeressen és daloljon; egy másikat, a ki a fokosát forgassa és végül egy szerencsétlen asszonyt, a kit szeretője 26 évvel ezelőtt gyalázatával cserben hagyott. — Ezeket az alakokat azután beolvasztotta egy cselekvény keretébe és kész volt a Szikra Panna.

És minő az a cselekvény is, mely ez alakok fejlődésének, ha általában ilyenről szó lehet, foglalatául szolgál?!... Űtött, kopott foszlányai azok is a színész emlékének és ízlésellenes összeolvasztása darabos törekvéseknek. Ez a darab is élénken illusztrálja, hogy színész is csak úgy lehet drámaíró, ha kellő képzettsége és intelligenciája van hozzá. Nem elég ám ügyesen jelenetezni, tudni kell azt is, hogy mit lehet s mit szabad színpadra hozni. Ha Kiss Mihályban intelligens, képzett esztetikai érzék volna, olyan jelenetet, mint a második felvonás végén az apa jelenete fiával és elűzött szeretőjével szemben, nem írt volna meg. Az nem drámai, az kínos jelenet és undorító. Mert gyilkolni, ölni lehet a színpadon, csak okát tudjuk és hangolva legyünk rá, de ok nélkül lábbal tapodtatni az emberiség legszentebb érzelmeit nem szabad.

És mondhatnánk még sokat, megróghatnánk Kissben még a jelenetkezés gyengeségét is, mert az első felvonás határozottan unalmas; de tudva, hogy a darab színre többé úgy sem kerül és csak arra szolgált, hogy Kiss, a színészt mutassa be, örömmel válnak meg a rossz darabtól, hogy néhány szót szóljunk a színésztől.

Kiss kellemes megjelenés; játéka ügyes, nem túlhajtott; érzelmeit tudja mérsékelni. Valóban ő egyik legjobb népszínmű énekeseknek. Kár, hogy hangja kissé tompa, ércztelen. A várszínház, mint halljuk, szerződtette és ezért mi gratulálhatunk neki.

Kiss mellett, vagy jobban mondva Kiss előtt Blaha Lujza asszonyról kell szólnunk, ki ez este önmagát akarta fölülmutatni. Annyi szeretetreméltóság, pajzán, játszi jókedv, mint ez este, régen volt még az ő játékában. Dalait, melyeket Konti, a várszínház derék karmestere készített a darabhoz, mind meg kellett ismételnie.

A többi szereplők, mint Makó, Balogh Etel, Szirmai, Mezey, Fenyvesi tőlök telhetőleg iparkodtak megfelelni szerepöknek.

DR. BERÉNYI PÁL.

DUMAS LEGÚJABB SZÍNŰMŰE.

E hó 20-án volt a sokat hirdetett és előre már sokat megforgatott Denise premiéreje, a mely iránti érdeklődés egész nemzetközi láz jellegét öltötte fel. Dumas fils darabjait a nemes, a legliberalisabb tendenzia jellemezte mindig és midőn Denise ismét e térre lépett, halhatlan siker volt a kísérője. Az erkölcsi és filozofiai alapeszme a szív igazságszolgáltatásával, a gondolkodás fenséges liberalizmusával egyesült és győzött szívnél, elménél, szóval mindenütt, hol csak ma napság ily elvekkel győzni lehet.

Dumas ezúttal az elcsábított, megcsalt, megbecstelenített leányt karolja fel. Az elrabolt ártatlanság és becsület mellett apologizál, restituálja mindkettőt és kimondja, hogy a bukott leány még nincs exkommunikálva a társadalomtól, még akkor sem, ha szerelem, gyengeség volt sülyedésének okozója; hátha még a durva erőszak áldozata!

A darabot tudtunkkal nálunk is elő fogják adni. A kritikai méltatást hagyjuk arra az alkalomra, most csak a tartalom elmondására szorítkozunk a később kifejtendő könnyebb megértésére.

Bardannes gróf egyike a párisi előkelő fiataloknak, kik átengedik magukat a fővárosi könnyed életnek, atyját, anyját korán elvesztette, jelenleg a harminczöt éven valamivel túl van. Mártha húga, kin testvéri szeretettel csüng, tizenhét éves, az apácáknál nyert neveltetése után a klostromot elhagyta és ezentúl bátyja kastélyában fog élni.

Ez fontos mozzanat a gróf életében, a testvéri szeretet arra készíti, hogy előbbi könnyed életével felhagyjon s az év legnagyobb részét kastélyában húga mellett tisztes családfő módjára töltsse. Mert nőlen és kedves húga számára mégis teljes családi életet kíván szerezni, kastélyában közös háztartást rendez a derék Brissot-val, a volt katonatiszttel, a ki a becsületesség, a lojalitás valódi példányképe és a ki a gróf jószágigazgatójának nevezett ki. Mme Brissot a maga részéről egyesíti magában a gyengéd nő, a jó anya és a kitűnő háziasszony tulajdonait. Leányuk Denise, nevelőnőnek képeztetett ki, és egyelőre szüleinél a grófi kastélyban van. Szép, jeles lelki tulajdonokkal bír és kitűnő zenész. A darab kezdetén Denise zongora mellett Mireille egy szívből fakadó dalát éneklé, elbájlolva az egyenkint belépőket, mert épen estély van a grófi kastélyban és a szomszédok egymásután érkeznek. Ezek közt van Fernand de Thauzette, ki Mártha kezére vágyik és ki a darabban celszövő, anyja Mme de Thauzette támogatásával. A ravasz aljasság és személyesítőinek ellentétje Thouvein úr, a házi barát, kitűnő ész, jó szív, ki tanácsaival az eseményekbe beleavatkozik és voltaképp senki más, mint maga Dumas, legalább szóvivője és mintegy erkölcsi kommentárja az eseményeknek.

Ime, ezek a főszemélyek.

A cselekmények kiindulási pontja az, hogy Denise bájai és erényes volta a gróf

szívében olyan érzelmeket keltenek, melyeket ő előbb nem ismert. Denise először veszi észre Fernand cselszövényeskedéseit Mártha körül, kötelességének tartja a grófot a helyzetről fölvilágosítani és elővigyázatra inteni a fiatal ember iránt, ki Thouvenin úrral csevegve minap azt mondta, hogy «a kötelesség az, mivel mások nekünk tartoznak», hogy «az élet célja élvezni», hogy «a szerelem a férfi és nő közti harc és hogy a feleknek minden fegyver meg van engedve a győzelmeskedésre» stb. Alig távozik Denise, érkezik Fernand anyja. A beszélgetésből megértjük, hogy a még mindig kecses asszonynak régen futólagos viszonya volt a gróffal. Majd himezés-hámozás nélkül megkéri Mártha kezét fia számára. A gróf kerekén visszautasítja. Fernand anyja nem akar tágítani, heves szóváltásba ered a gróffal és midőn utóbbi erényről, szívtisztaságról beszél, a kikelt asszony oda veti neki: «On beszél erényről, midőn az egész világ tudja, hogy ön a Brissot családot csak azért tartja kastélyában, hogy a bájos Deniset annál könnyebben hálójába kerithesse». A nemes érzelmű gróf indignációval fakad ki a méltatlan gyanúsítás ellen. «Bah!» mondja ekkor Fernand anyja, «ön nem az egyedüli szeretője...» E szavak villámként sujtják a grófot, villámzó szemei, kikelt arcvonásai, zavaros beszéde elárulják a furfangos asszonynak s a grófnak önmagának, hogy ő szereti Deniset.

A második felvonásban a féltékenység lángja lobbantja a grófnak lappangó szerelmét. Más oldalról Fernandnak sikerül fondorlataival Mártát maga iránt érdeklődővé tenni. Anyja minden erejéből elősegíti a grófkisasszony keletkező érzelmét, annyival inkább, mert vagyonát elpazarolva, saját és fia üdvét egyedül a gazdag házasságban látja. E közben a gróf megtudja magától Brissot úrtól, hogy Denise leányának szerelmi viszonya annyiban igaz, hogy Fernand évekké előbb udvarolt neki, megkérte kezét és jegyesek gyanánt tekintették egymást. Denise szerette akkor a fiatal embert, de midőn utóbbi felmondotta a házassági ígéretet, végkép lemondott róla és ismerve aljas jellemét, inkább megveti azóta, semhogy még szeretné. Fernand és anyja Denisetől félnek és a grófkisasszonyt feltüzelik ellene, úgy hogy az bátyjától követeli, hogy kergesse el a kastélyból. Dumas (akárom mondani Thouvenin), ki őt a színpadon helyettesíti, nagyon biztatja a grófot, hogy vegye nőül Deniset minden elítélet daczára, ha szereti és viszontszerettetik általa.

A harmadik felvonásban a gróf szerelmesebb és féltékenyebb, mint valaha. El van tökéltve, hogy mindennek daczára Denise-t nőül veszi, föltéve, hogy sikerül következő két bizonytalanságot eloszlatnia: vajjon Denise megóvta-e ártatlanságát, midőn Fernandnak jegyese volt és vajjon a megcsalt leány lemondva első szerelméről, viszontszereti-e őt: a grófot? Denise nem tett még neki vallomást. Kínos bizonytalanságában magához Fernandhoz és ennek anyjához fordul, oda igéri a hozomány-hajhászoknak Mártha kezét, ha megmondják neki az igazságot. Ezeknek természetesen érdekükben van Denise ártatlanságát bizonyítani, mert a

gróf valószínűleg csak úgy tartja meg ígéretét, ha vallomásuk nem akadályozza a Denise-zel való házasságot. Erre a gróf megkéri Denise kezét szüleitől, kik elálméklodnak a nem reménylett szerencsétől. Majd feltárja szívét a leány előtt, ki sejté már szerelmét s hasonlóan kezdett érezni.

Itt következik a darab legszebb, leghatásosabb jelenete: A nemeslelkű Denise kijelenti a grófnak, hogy szereti, de nem érdemes neje lenni; megvallja, hogy Fernand a leggaládabb módon elrabolta ártatlanságát és midőn célját érte, eltűnt. A tőle született gyermek, melyet atyja vonakodott látni, meghalt azóta. Brissot úr a mellékszobából hallja a beszélgetést és annyira felbőszül, hogy megátkozza a szüleit becsstelenséget hárító leányt és távozásra készíti azzal, hogy soha többé ne lássa őt. Maga is egyenes jellemével össze nem férhetőknek tekinti a gróf kastélyában való maradást, be akar urának számolni, hogy mihamarabb távozhassek maga is. Ekkor lép be a mi rosszat sem sejtő Fernand. Brissot rája rohan, torkon ragadja és fojtogatja. A fuldokló Fernand kegyelmet esdekelve tördeli kezét. Brissot agyában egy gondolat fogamzik: «Megkegyelmez a bűnösnek, ha ez rááll, hogy Denise-t törvényes nejeül veszi és a rájuk hárított becsstelenséget így tisztázza.» — «Egy órát adok neked, hogy anyád megkerje Denise kezét, különben halál fia vagy.»

A függöny a dramatikusan jelenetre gördül le. Képzeltetni a gróf helyzetét. A pathetikus jelenetek egymást követik. Brissoték nem akarják engedni, hogy megbeestelenített leányuk a gróf neje lehessen. A gróf végre élethálálra meg akar veredni Fernanddal, mert képtelen lemondani Deniseről, kit százszorta jobban szeret, mióta nemes önzetlenségéről is megismerte őt. Thouvenin erkölcsi bölcsései fejtegetései támogatják a gróf szándékait és következetesen logikai humorantikus fejtegetéseivel Denise a gróf neje lesz. Mártának semmi kedve sem volt ez események után Fernand nejevé lenni, ki valószínűleg más égalj alatt fogja újra kezdeni hozományhajhászó hadjáratát.

Szinte fölösleges mondani, hogy a Comédie Française előadása kitünő volt. Denise szerepét Bartet k. a. játszotta; Bardannes gróf Worms volt. Brissot Got, Fernand Baillet, Mme de Thauzette Pierson k. a., Thouvenin pedig idősebb Coquelin.

SZÍNHÁZI HÍREK.

— NEMZETI SZÍNHÁZ. A hét kiváló mozanata Schiller «Armány és szerelem» «polgári szomorújáték»-ának részben új szereposztással történt színrehozatala volt. Schiller fejlődésének egyik legremekbilibsabb periodusának, a «Sturm und Drang» e második produktuma a legjátszottabb darab a német klasszikus repertoireből. Az új szereposztás egy merész próba volt, melynek végeredménye legalább is kétesnek nevezhető. Értjük ezt úgy, hogy a szereposztás éppen Helvey Laurára és G. Csillag Terézre tartozik. Sohsem tapasztaltuk annyira a tradíció lényeges-

ségét, mint a két szerep új betöltésénél. Schiller sentimentalizmusa egy oly megszokott szájíz az alakítások goutirozásánál, hogy arról leszokni, arról lemondani nem lehet. Ha lady Milford és Lujza külső gestusban és belső felfogásban nem olyan, mint a darab hangulata, a levegője s egész világnézlete, akkor mind a kettő hamis. Itt önálló felfogásról, egy átalakító renouvelációról avagy modernizációról szó sem lehet. A költő gondolataitól, nagy szavaitól nem lehet szabadulni, azokból kilépni pedig nem szabad. Csillag Teréz asszony jól játszott mindvégig. Az ő keserve, sírása és pusztulása mindenkit megindított. De az enyészet közepette a quasi martyri sorsú leány nem emelkedett fel a komor poézis megdöbbentő magaslatáig. Helvey Lauránál szintén nélkülöztük a gondolatok sublimálását, a deklamáció klasszikus tisztaságát. Hogy mennyire áll reflexiónk a tradícióról, mutatta Bercsényi és Nagy Imre. Mindkettő otthonos volt a többiek előtt szokatlan világban. Bercsényi izmos és markans alak volt; kár, hogy az a kis felesleges kedélyesség kissé kikeréketette és filiszteressé tette az éles alakot. Nagy Imre a Ferdinándok ideálja marad; csak egyenletesebben kellene a nyújtott alkalmakat kihasználni. Egressi elnöke inkább reprezentacionális mint actorális alakítás; kissé lármás, de nem öblös karakter, de nem is tartalmas.

— A VÁRSZÍNHÁZ a héten Kiss Mihály mellett még egy másik bemutatót is tartott Laczkó Arankával. A «Lelencz»-ben lépett föl és Erzsikét játszta. Ha Feleky e bemutató után Laczkó Arankát szerződtetni fogja, mi azt hisszük, hogy az társulatának csak előnyére szolgálhat; de ha olyan szerepekre óhajtja megtartani, mint Erzsike a Lelencz-ben, csak sajnálhatjuk választását. Laczkó Aranka igaz, hogy rutinos színész, de nehézkes; kedvessége sokszor ugrádozásban nyilvánul; gyöngédségéből hiányzik a melegség és hangjából az az őszinteség, melylyel az ő szerepkörében hatni kell. Azt hisszük azonban, hogy kis szerepekben egészen helyén lesz. A «Lelencz» előadásáról általában szólva, az egyike volt a legjobbknak, mit a várszínház eddig nyújtott. Ebben kétségkívül Felekit és mellette Lubinszkynét illeti az oroszán-rész, ki majd ha egy kissé több mérséklettel és kevesebb hamis pathetikummal játszik, mégis csak használható tagja lesz a várszínházi társulatnak.

— A NÉMET SZÍNHÁZNAK e héten két vendégszereplője is volt: az egyik Drucker Zerline volt, kit a fővárosi közönség 3 évi itt tartózkodásból jól ismer, a másik Franck Katalin, a jőnevű tragika. Drucker kisasszony vendégszereplését nem kísérte különös művészi érdek; régi szerepeiben mutatta be magát — a réginek; Franck kisasszonynál szerepköre is vonzott. Első föllépteül Sapphót választotta, Grillparzer osztrák ízü görög-tragédiáját. Nem is tudott egész görög nőt Sapphóból Franck sem teremteni. Az ő Sapphója kothurnusba járó német asszony volt, különösen az első felvonásban, mikor megtér diadalaiból; de a szerelemföltés kínjait, a megcsalás kétségbeesési jelenetét kitünően interpretálta. A hol a világtörténelem alakjának érzelmeit kellett az asszonyi szív vibrációival össze-

egyvezetésbe hoznia, ott remek volt. Talán épp ezért sikerült neki Fedóra is oly kitűnően, Franck nem tud fölemelkedni a tragédia igazi magaslatára és ott van igazán elemében, hol a szenvedélyek aprólékoságát kell mutatni. Lelkesedve néztük végig Fedoráját és bár örömmel kelle tapasztalnunk, hogy a mi Fedoránk, Helvey Laura, egyes fordulatos jelenetben több erőt tud kifejteni, Franck Fedorája a leg-tökéletesebb alkotások egyike, mit művésznő produkálhat.

— BERCSIK ÁRPÁD új vigjátéka, a «Protekció» e hó 30-án pénteken kerül először színpadra, a főszerepek következő kiosztásával: Pataki miniszteri tanácsos — Bercsenyi; Szeréna, leánya — G. Csillag Teréz; Igaliné — Prielle Kornélia; Lehotay Luczián — N. day; Huszthy Gusztó — Benedek; Falvainé — Szacsvainé, és Mocsing Fábán — Ujházi. Jászai Mari asszony hosszas betegségéből felépülvén, a jövő hó elején fog ismét fellépni, a mikor «Severo Torelli» Copée drámájának első előadása is megtartható lesz.

— VISSZATASÍTOTT DARABOK. A nemzeti színház drámabíró bizottsága a következő darabokat nem fogadta el előadásra: Az anya bűne, Marietta, Camilla, Egy darab élet, A salak, Mignon család, Véletlen, Az antiszemita, Margit, Az eretnek. Az illető szerzők műveiket, a térítvény előmutatása mellett, a nemzeti színház könyvtári hivatalában (délelőtt 9—12-ig) átvehetik.

A FŐVÁROS LÁTKÉPEI ÉS A JURY ÍTÉLETE.

A FŐVÁROSI hatóság pályázatot hirdetett Budapest látképeinek felvételére, hogy azoknak érdekesebb részleteit az országos kiállításon bemutassa. A határidő letelt s a pályaművek beadattak, számszerint 66 darab, olaj kivitelben. Az új városháza VII. ügyosztályának egyik termében állították ki, s a jury e hó 10-én ítélte azok felett. A szakértő bizottság élén Keleti Károly elnököl; a jury tagjai pedig voltak a fővárosi hatóság részéről: Havas Sándor, Vidéki János igazgató, Lipthay Béla br., Kaas Ivor br. és Rózsa Péter tanácsjegyző; a mérnök- és építész-egylet részéről Ybl Miklós és Rauscher Lajos tanár; végül a képzőművészeti-társulat részéről az elnök és Vastagh György.

A 18 pályázó közül legtöbb művet adott be Nadler Róbert. A főváros érdekes részleteit hét képben mutatta be, elhelyezve azok mellé a helyszínén készült színhatás vázlatokat is. Ezekkel együtt állított ki 14 képet. A jury ezeket a vázlatokat méltatta leginkább figyelemre, s az 500 forintos első díjat Nadler Róbertnek ítélte oda, a «várkert rakpart felül-ről» című képeért. E kitüntetett képén kívül megrendeltetett nála a «felső Albrecht-út», a «Bombatér», a Budai «hidfő» vázlatainak egy méter magas és másfél méter széles vásznon történő kivitele.

Míthogy a jury már döntött a pályázati művek felett, azért utólagosan mi is megteszszük megjegyzéseinket. Ezen pályá-

művekkel szemben természetesen nem foglalhatunk oly álláspontot, mint a bevégezt művek bírálatainál, a mennyiben ezek csupán vázlatok. Hanem igenis, a tárgy megválasztása és az egésznek miként való fölfogása, valamint a skizze színezése és ecset kezelése eshetnek a bírálat körébe; mintegy következtetést vonunk az elkészítendő mű kivitelére. Nadler Róbert helyesen tevő, hogy a már részletesen kidolgozott skizsek mellé oda-helyezte a helyszínén fölvett színvázlatokat is, mert ezekből kitűnik a festő élénk fölfogása és ügyes technikai képessége. A kidolgozottabb skizsek festői hatással vannak fölfogva; a színhangulat s a motívumoknak helyes megválasztása kellő biztosítékul szolgálhat arra nézve, hogy a képeknek nagyban történő kivitele is igazolni fogja a jury ítéletének helyességét, hogy az első díjat Nadler Róbertnek ítélte oda. A már fentebb megnevezett vázlatain kívül festette a «Calvintért»-t, «Budapest látképe»-t és a «Budai várkert a királyi kastélyllyal» című vázlatait.

A 300 forintos második díjat Schickeldanz Albert nyerte a «nagymező-útca» vázlatával. Ő is hét képet küldött be, a pályanyertes műven kívül: az operaházat és környékét, a Mátyás-templomot, a margit-szigeti fürdőházat, a Ferenciek-terét, a halteret egy legrégebbi pesti házsal és a városházterét. Vázlatai között legsikerültebb a pályanyertes «nagymező-útca». A mellett, hogy a tárgy érdekes, az egésznek festői hatása van; különösen érdekes a templom, mely a nagymező-útca és a sugárút sarkáról tekintve van feltüntetve. Ezen képeknek, mint a többi vázlatának fő előnye az építészeti és távlati precizitás. Leggyengébb vázlat a «Margitszigeti fürdőház».

A 200 forintos harmadik díjat Molnár József kapta a «Calvintér» vázlatáért. A szempont körülbelül a református templom előtt a téren lehetett felvéve, mert a háttérben a nemzeti múzeum látszik, míg előrébb a takarékpénztár-épülete, mely előtt a szökőkút látható. Molnár festményei a színezést, illetőleg nagyon hasonló egymáshoz. Tájképei mint genri egyaránt sárgás színezésben úsznak. Ez a színezés jellemzi a «Calvintér» vázlatának is színezését. A meleg színezés miatt Budapestnek eme részletét inkább egyiptomi vidéken képzeljük; csupán a pálmák hiányzanak onnét. De hiszszük, hogy a kivitelnél Molnár figyelembe fogja venni éghajlati viszonyainkat, s vissza hozza Calvintertünket a kelet vidékéről, — inkább hidegebb hangulatban tartja színeit. Reméljük, hogy a távlati konstrukció is szabatosabb lesz, mert igen lényeges hibának tartjuk azt, hogy a szökőkút közelebb jutott a takarékpénztári épülethez, mint az tényleg van.

A jury ítéletét mindenesetre tiszteletben tartjuk; de a mellett mégis csodálkozunk a felett, hogy Balló Ede «Calvintér»-ével szemben Molnár nyerte el a pályadíjat, s így a megbízatást, midőn amaz a kivitelre minden tekintetben megfelelőbb az utóbbinál. Balló «Calvintér»-e kedvezőbb szemponttal, s szabatos távlattal bír; azonkívül az egésznek festői fölfogása és kiviteli ügyessége határozottan előnyben van Molnár édeskés képe fölött. Továbbá

Molnár festette a «Budai várkert» s a «Barátok tere» vázlatokat. Ezeknél is a távlati habozás teszi tönkre a képek frissességét.

A három pályadíjat tehát ezen három művésznőnek ítéltek oda; azonkívül a kitüntetett képek a már említett nagyságban kivitelre megrendeltettek. Továbbá a jury kijelölt 12 vázlatot, melyek ugyancsak kivitel végett lesznek megrendelve, külön-külön 1200 forint tiszteletdíjjal jutalmazva. Ezek közé tartozik Ligeti Antal «Dunapart»-ja. A kép magában véve csinos; a kitűnő tájfestő színezése és a távlatnak sikeres feltüntetése a kivitelre nézve megnyeri teljes bizodalmunkat; azonban a felvétel tárgya nem felel meg a tulajdonképeni czélnak. A vászon nagy részét inkább csak bozót és homok-emelkedések töltik be; a háttérben feltüntetett Duna pedig nem képes eléggé megadni Budapest jellegét; mert azon táj ép úgy megfelelne a Tisza partjának is.

Budapestnek inkább a kiválóbb pontjait óhajtanánk megörökítve látni, melyek az országos kiállításon megjelenő idegnek előtt, mint az emelkedésnek indult főváros nevezetességei inkább érdekesek lennének, mint az elhagyatott Dunapart. Ezen képen kívül Ligeti egy másodikat is küldött be, mely szintén egy dunaparti részletet tüntet fel, előtérben Ligeti kedvenc themájával: sűrű gaz és homokdombokkal.

Tölgyessy Arthurtól a «Sugárút» vázlatja is a nagyban megfestendők közé tartozik. Pedig tárgya nem épen érdekes; sőt a skizze után ítélve, a kivitelben is meglesz a képnek e gyöngéje. Az előtér meglehetősen üres. Az első épületeket a vászon jobb és bal oldalán, a liget-felé tekintve a magyar államvasutak két hatalmas épülete képezi. Ezek mögött pedig csak unalmas oldalfalakat láthatunk, s csak is a háttérben van némi változatos motívum, mely a ligetnek haloványan jelzett fáit képezi. Második képe az akadémia palotáját a dunai részlettel mutatja be. Színezése zavaros, s a szempont oly kedvezőtlenül lett megválasztva, hogy mint pályamű épen nem nyeri meg bizodalmunkat. E részben különben a jury is hasonlóképen vélekedhetett.

Aggházy Gyula két vázlattal pályázott, melyek közül az «alsó Albrecht-út» választott ki megrendelésre. Második képének tárgya a régi Mátyás-templom a vár falának egy részével s néhány épület.

Feszty Árpád négy vázlatja közül kivitel végett a «Lánczhid éjjele» című lett elfogadva. A képnek fő motívumát a lánczhid képezi, melynek előtérben a Duna, s a pesti partnak egy rész látható. A lánczhid magában véve kevés arra nézve, hogy egy terjedelmes vásznan betöltsön, főleg, hogy az egy képnek, mint egyetlen motívum tárgya lehessen; azért Feszty a színekhez folyamodott, hogy azok által pótolja azt, mit a tárgy hiánya miatt nélkülözni kénytelen. Azért választotta a holdfényes éjszakát, hogy a tárgy motívuma helyett szín-motívumokkal gazdagítsa képét, s elpalástolja a vászon ürességét. A festői fogás ily esetben mindenestre helyén való; de hogy előnyére szolgál-e a czélnak, az már kétséges. Tudtunkkal a czél: feltüntetni a főváros

érdekesebb részleteit, s nem egy holdfényes estét. Mert az a körülmény, hogy a művész nem volt képes a lánczvid körül alkalmas motívumokat találni, mintegy feltüntetni, hogy a lánczvid környéke nem lehet épen festői, s csakis az elegikus hangulat mentheti meg sivar kinézésétől. A képek ily módon történt felfogása ellen nem lenne ellenvetésünk, ha az elegikus hangulat mellett tárgyi motívumokban is gazdagabb lenne. És a szempontnak helyesebb megválasztása által a művész ezen irányban bizonyára czélját érheti.

Pályaművei közé tartozik a «Kerepesi-út» vázlata, mely kifelé tekintve a Rochuskórháztól van felvéve, s mely az élénk szín-chaos között nagymennyiségű tűzfalat mutat be. A «Felső rakpart» és a «Lánczvid pesti oldala» szintén csak színekben változatosak; tárgyra nézve azonban érdektelenek.

Lechner Gyula nyolcz darab vázlatot küldött be, melyek közül kivitelre a «Váci-útcza» fogadtatott el. A kép előterét a Kristóf-tér képezi, melynek folytatása a Váci-útcza, a városháza felé tekintve. A részlet megválasztása eléggé szerencsés, a mennyeiben motívumai változatosak; a vázlat azonban kiviteli szempontból keveset ígér. Színezése kezdetleges, az ecsetkezelése pedig annyira flott, hogy azt a gyakorlat hiányának vagyunk kénytelenek betudni. Az előtér túl van tömve alakokkal; pedig ez épen nem szolgál a kép előnyére; már csak azért sem, mert az épületek sokasága, s azoknak tömörsége elég nehézkessé teszi a képet; az előtér szabadabb része azt némilleg ellensúlyozhatná; azért stafaggenak teljesen telegendő egy-két alak is.

Pályaművei közé tartozik a «Petőfi-tér»; a «Rózsa-tér»-ről két felvétel, «Ujvilág-útcza» az «arany sas» szalodával; «Barátok-tere» az egyetemi könyvtár és a takarékpénztári épületek részeivel, s a nemzeti színház épülete az előtte levő térről.

Beküldött vázlatok közül legsikerültebb a «Barátok-tere». Színezése befejezetlen, a mennyeiben csupán a háttér fedt a festék-réteg, míg az előtérben a pusztá váznon látszik a konstrukcionális vonal-halmaz. De ép ez által vagyunk képesek a művész gondolat körébe, általában a fölfogási mikéntjébe pillantani. Ezen képnél a szabatos konstrukció és az ecsetkezelésnek frissesége teljesen elütő a többitől; úgyannyira, ha Lechner aláírása nem erőszakolna bennünket azon hiedelemre, hogy azt saját művének tulajdonítsuk, meggyőződésünk az ellenkező lenne. Ha a kivitelre készülő «Váci-útcza» az utóbb említetthez hasonló szellemben lesz felfogva, úgy a skizze iránti kedvezőtlen vélekedésünk teljesen el fog oszolni.

Balló Ede öt pályaműve közül a «Petőfi-tér» fogadtatott el megrendelés végett. Ha a jury ítélete oda irányult, hogy a legjobb pályaművek legyenek kivitel végett megrendelve, úgy nézetem szerint a «Calvintér» vázlatát illette volna az elsőbbség, mely skizzei között határozottan a legsikerültebb. Az ítéletnek ily módon történt megoldását annál inkább van okunk kedvezőtlennek vallanunk, mert — mint előbb is megjegyeztem — Balló «Calvintér»-e vázlatával szemben Molnár kevésbé szerencsés fölvételét illetve a harmadik pályadíj kitüntetésé.

A megrendelt képen kívül mint említém a «Calvintér», a «Budai várkert», a «Ferencz-József-tér» a Széchenyi szoborral, s ezzel szemben a «Lloyd» épülettel; a «Gellérthegy oldalról tekintve»; a «Várkert» vázlataival pályázott.

Ezen említett kilencz művésznél történtek megbízások a kivitelre, összesen 16 műre.

Azonkívül pályázott Böhm János két képpel, Spányi hárommal, Mednyánszky, Irinyi és Györök Leo ugyanannyival; Sándy Jenő kettővel, s végül Gyöngyvirági Zseni egy kezdetleges vázlatl.

Böhm János egyik vázlata az eskütéri Dunapartot tünteti fel, háttérben a királyi kastélyal; a második a «Kerepesi-út» a Rochustól kifelé tekintve. Ez utóbbi sikerültebb az előbbinél, bár mind a kettőnél kedvezőtlen a színek élénksége, melyek a színtávlatot is teljesen nélkülözik.

Spányi vázlatai közé tartozik a «Margit-hid» Pest felől tekintve; a «Lánczvid» lefelé tekintve s a «Királyi várkastély». A «Lánczvid» képen roppant szélességben terül el a Duna, mely természetellenes. «Királyi várkastély» legsikerültebb mind a három között.

Mednyánszky «Budai rakpart», «Budai várkert» és a «Váci-út» vázlatai kritikán aluliak. A néhány világos folt, mely itt-ott előtűnik a barna színtengerben, nem elegendő arra nézve, hogy a fővárosról csak megközelítő fogalmat is nyújtson.

Irinyi «Redoute», «Calvintér», «Ferencz-József-rakpart» című vázlatai is gyengék. Színezése tompa, ecsetkezelése naiv; azonkívül a vázlatok nélkülözik a vonaltávlalt alapismereteit.

Györök Leo vázlatai gazdagok az érdekes motívumokban, azonkívül helyes szín és vonaltávlattal bírnak. Festette az «Albrecht-utat» a Mátyás-templommal; a «Lánczvidat» Budáról tekintve és a várbeli helyőrségi templomot.

Sándy Jenő vázlatai kezdetlegesek. A «Mátyás-templom», a «Budai realiskola» inkább csak kísérletkél tudható be. Eltekintve a szempontok kedvezőtlen megválasztásától, festése teljesen dilettansra vall.

Gyöngyvirági Zseni «Krisztina-városi templom»-a oly dadogása a művészetnek, hogy a pályaművek között alig jöhet komolyan figyelembe.

A megrendelt pályaművek elkészítését érdekel várjuk, s szeretjük hinni, hogy a jury által egyesek iránt tanúsított bizalom, meg fogja hozni gyümölcsét a komoly és szeretetteljes tanulmányokban.

TELEGDY LÁSZLÓ.

KÉPZŐMŰVÉSZETI HÍREK.

~ HUSZÁR ADOLF, a nagynevű szobrász folyó hó 20-án halva találatott epreskerti lakásában. A nagy művész életéből a következőket jegyezzük fel a krónika megtartása kedvéért addig, míg hátrahagyott műveiről beható tanulmányú méltatásokat adhatunk.

Huszár Adolf Besztercebányán született 1843-ban. Családja Erdélyből származott Beregszászra. Szülei kezdetben jómódúak voltak, de később annyira elszegényedtek, hogy nem tudták neveltetni gyermeküket. Az élénk eszű fiút, kinek

a zenére volt nagy hajlama, Hromida kanonok vette pártfogásába, de ő neki mégis csak jobban tetsze tek a templomban látott szép angyalok, melyekhez hasonlólt alkotni nagy vágyat érzett magában.

Hanem ez nem ment olyan könnyen, a mint ő gyermekeszével gondolá. Sokat kellett dolgoznia, nyomorognia, míg Magyarország legkitünőbb szobrászává képpezte ki magát. 1857-ben a rohnici vashámborban talált alkalmaszást s innen sok nélkülözés után, 17 éves korában jutott fel Bécsbe, a hol Fernkorn, a híres szobrász befogadta műtermébe. Négy évig dolgozott itt, miközben szorgalmasan látogatta az akadémiát is. Fernkornól Gatter bécsi szobrászhoz került, ettől pedig ifj. Vay Miklós báróhoz, 1871-ben. Ez évben hirdettek pályázatot az Eötvös-szoborra, s e pályázaton tünt fel először Huszár Adolf, kinek a mintáját fogadták el. 4000 frank jutalomdíjat kapott s ezzel beutazta Német- és Olaszországot s úgy jött Budapestre 1874-ben. Itt Liphay Béla br. adta neki műtermet, majd az Andrássy-palotában dolgozott, míg végre a városligeti «ördög-motolla» (ringlspil) épületében kapott állandó műtermet. E műteremben alkotta meg Eötvös, Petőfi és Bem szobrát. Itt mintázta a királyi, Izsó Miklós, Pulszky Ferencz mellszobrát, a «Húzd rá cigány» genrecsoportot s több apró művet. Itt készíté el a Deák-szoborra is első díjat nyert pályaművét, valamint az aradi vértanúk emléksobrára is, mely szintén első díjat nyert.

Most már szükké vált a városligeti műterem, s a Lendvay- és Bajza-útczák sarkán egy emeletes, nagyszerű műtermet építtetett. Itt készítette el nagyban a Deák szobrát, melynek még két alakja várja az utolsó simítást, itt alkotta meg a «Venus és Amor» szoborcsoportját, melyet most vésnek márványba Olaszországban. Itt kezdette meg az aradi vértanúk szobrának a főalakját: a Pannoniát, továbbá Haydn és Wagner szobrait a dalműszínház részére, s legutolsó befejezett műve Volkmann Róbert mellszobra. Kisebb művei közül megemlítjük még Gyulai Ferencz, Szentpétery, Toldy, Csepregly stb. mellszobrait.

De a genialis művész már a Szent István- és szabadságszoborra is nagy előtanulmányokat tett viaszban. Ezenkívül két nagy tervvel foglalkozott még, de nem tudta elhatározni, hogy melyiket valósítsa meg. Az egyik terv az Atya Isten, melyhez agyagtanulmányt is készített, a másik pedig Kain és Abel csoportja.

— Az «Ország-Világ», e legkitünőbb magyar képes hetilap január 24-iki (4. száma) is rendkívül gazdag tartalommal s a művészi képek egész gyűjteményével jelent meg. Ez érdekes közlemények sorát Vértési Arnold *A színek kapitánya* című elbeszélése nyitja meg. A további közlemények és képek névszerint a következők: *Művészet az iparban*, Irta Berényi László. — *A királyi ház*, Költemény, Irta Dalmady Gyo. — *A villa Giuseppe*, Jozsef őherczeg téli kertje Fiumében, Irta Egyesi Géza. — *Utolsó átlók*, Irta Almaviva. — *A falu urai*, Regény, Irta Tolnai Lajos. — *A macsarnokban*, (Képpel). — *A szél balladája*, (M. Zamfirescu költeménye), Ford. Benedek Elek. — *Y Huszár Adolf*, (1843—1885), Arczképpel, Irta Székely Huszár. — *Y as Geréna*, (1823—1868), Arczképpel. — *Télien*, (Képpel). — *A hit története*, Irta Székely Huszár. — *Állandó rovatok: Tudomány és irodalom, színház és művészet, újdonságok, vidéki élet, könyvtárszolgálat, sport, hímen, gazdasági, imen-onnan, rejtvények, naptár és hírdetések*. — *Előfizetési ára egész évre 10 frt, fél-évre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Egy füzet ára 40 kr. Egyes száma 20 kr.* — *Előfizethetni a kiadóhivatalban* (Budapest, IV., gránatos-utca 6.), valamint minden könyvtárban.

Mutateványim ingyen és bérmentve.

Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság nyomása.

„HARMONIA”

zongoratermében (váci-utca 3.) alábbi bécsi zongoragyárosok gyártmányai találhatók raktáron:

J. Heitzmann és fia

cs. kir. udvari zongoragyáros.
Elsőrangú gyár, mely különösen arról nevezetes, hogy a legtartósabb hangszereket készíti. Zongorái az egész világon el vannak terjedve. S mindenütt egyaránt kelendőségnek és kedveltségnek örvendenek. Birja a legmagasabb kiténtetéseket.

Zongorahangoló lakcíme

megtudható a „Harmonia” zeneműkereskedésben.

F. WOLLEK

Olcsó közép minőségű tetszetős zongorák.

HERBAR

világhírű zongorái.

Ezen hangszerek a zongoragyártás remekei közé tartoznak. Tartósságra utólérhetlenek, ezen tulajdonságnak köszönheti a gyár nagy hírnevét.

Kaphatók:

Salon Stuez, diófa
fekete

kereszt-hurozott és egyszerű.

Schmidt Ferencz

Bösendorfer tanítványa.

Jó minőségű tartós zongorák:

Rövid salon, diófaból
fekete

Arjegyzék küldetik díj nélkül.

Wessely Márton

zongoragyáros.

Különös specialitás az úgynevezett „Diminutiv” zongora, legkisebb alak s mégis erős, tömör hang. Bármilyen kicsi szobában is elfér. Az egész zongora 1 1/2 méter. Különféle érmek.

Hamburger Károly

bécsi zongoragyáros, készít kiténő zongorákat, melyek a „Harmonia” zongorateremben folyton készletben tartatnak és jutányos áron kaphatók.

Stahl Ferencz

Kiténő zongorákat készít, melyek nagy kedveltségnek örvendenek.

HESSE L.

nemcsak, hogy szakértelemmel kezeli a hangolást, hanem mint volt zongorakészítő a hangszerek javítását is magára vállalja.

HEITZMANN NÁNDOR

Jó minőségű tartós zongorák

Rövid salon diófaból

« « fekete

POKORNY

zongoráit ajánlja a közönség figyelmébe.

Nemecske József

— Mignon —

zongorák. Tartós kiténő hangszerek. Különösen ajánlatosak iskolák számára.

„Erste Productiv-Genossenschaft der Klaviermacher“

Arany- és más magas érmekkel
kiténtetett gyár.

WIEN.

Verschiedene goldene Medaillen und
andere hohe Auszeichnungen.

Bécsi zongoragyár Produktiv-szövetkezet

kiténő gyártmányok, melyek minden tekintetben kiállják a versenyt a leghiresebb zongorákkal.

KAPHATÓK:

Barna egyszerű hurozott

Fekete egyszerű hurozott

Barna kereszt-hurozott

Fekete kereszt-hurozott

Egyedüli főraktárunk Budapesten (váci-utca 3. szám), a „Harmonia” zongorateremben.

Kisorsolással egybekötött életbiztosítás.

MAGYAR-FRANCZIA BIZTOSÍTÓ-RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Befizetett tőke	4.000.000— frt
Ágio-tartalékalap	707.200— „
Rendelkezési és nyereség-tartalékalap	424.821'03 „
Árfolyamkülönbözeti tartalékalap	80.000— „
Díjtartalékok	1.049.936'02 „

A díjak jutányosak.

Előforduló káresetek gyorsan és pontosan felvétetnek és kifizetnek.

Felvilágosításokkal készséggel szolgálnak az igazgatóság irodahelyiségeiben

BUDAPEST, IV. VÁROSHÁZTÉR 1. SZ.

és nemkülönben a társaságnak az osztr.-magyar birodalom területén fennálló összes vezér-, fő- és aligynökségei.

Szállítvány-biztosítás.

Zenetanárok lakcímei.

ZONGORA:

Bartay János, nemzeti zenedíj t. váci-u. 10.
Deutsch Willy, bálvány-utca 18.
Drescher Raimund, kerepesi-ut, kerep. udv.
Erney József, nemz. zen. t., kerepesi-ut 24.
Gobbi Henrik, m. kir. orsz. zeneakadémiai tanár. Ferencz-József rakpart 18.
Klinger Sándor, sugár ut 23. III. em. 9. ajtó.
Kont Ilona, damjanich-utca 6.
Koschirz János, sugár-ut 89.
Major J. Gyula, váci-körút 17.
Rausch Károly, nemz. zenedíj tan., Hunyady-utca 3.
Schütze Rezső, nemz. zenedíj tanár, nagy korona-utca 4.
Sipos Antal, magán zeneakadémia tulajdonosa, Keeskméti-utca „Geist“-ház.
Somogyi Mór, Zrínyi-utca 3. sz. I. em. 19. a.
Vajdady Béla, nemz. zenedíj tanár, külső dob-utca 49.

HARMONIUM és ORGONA.

Erney József, kerepesi-ut 24.
E N E K.
Henderson Mary, aranykéz-utca 2. sz.
Igercios Katalin, Lipót-utca 6.
Passy-Cornet Adel, m. kir. orsz. zeneakadémiai tanár asszony, muzeum-körút.
Schmidt József, Lipót-utca 19.
Z E N E S Z E R Z É S.
Breisach Izidor, váci-körút 29. III. em. 8.
Erney József, kerepesi-ut 24.
Major J. Gyula, váci-körút 17.
Nicolitsch Sándor, m. kir. orsz. zeneakadémiai tanár, Kazinczy-utca 17.
H E G E D Ű.
Gobbi Alajos, nemz. zen. t., magyar-u. 36.
Kis Péter, nemz. zenedíj tanár, Sándor-u. 5.
Mészáros Imre, nemz. zenedíj tanár, Üllői-u. 10.
Pottykó Imre, Klauzál-utca 17.
Herman Mariska, Múzeum-utca 11. sz., hegedű, zongora, ezimbalom.

„Naturalismus“ Polka - Mazur.

Eingang.

Eduard D. Schwartz.

Piano.

Musical score for the 'Eingang' section, piano arrangement. It consists of two staves (treble and bass clef) in 3/4 time. The key signature has three sharps (F#, C#, G#). The piece begins with a piano (*f*) dynamic. The right hand features a melodic line with eighth notes and slurs, while the left hand provides a rhythmic accompaniment with chords and single notes.

Polka-Mazur.

Musical score for the 'Polka-Mazur' section, first system. It consists of two staves. The right hand has a melodic line with a trill (*tr.*) and a ritardando (*rit.*) marking. The left hand has a bass line with chords. Dynamics include *ff* and *mf*. A first ending bracket is shown above the right hand.

Musical score for the 'Polka-Mazur' section, second system. It consists of two staves. The right hand continues the melodic line with slurs and ties. The left hand continues the bass line with chords. The system ends with a double bar line and repeat dots.

Musical score for the 'Polka-Mazur' section, third system. It consists of two staves. The right hand has a melodic line with slurs. The left hand has a bass line with chords. The system begins with a *f* dynamic and ends with a double bar line and repeat dots.

Musical score for the 'Polka-Mazur' section, fourth system. It consists of two staves. The right hand has a melodic line with first and second endings marked '1.' and '2.'. The left hand has a bass line with chords. The system begins with a *mf* dynamic and ends with a double bar line and repeat dots.

The first system of music consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, some beamed together. The lower staff is in bass clef and features a harmonic accompaniment of chords, primarily triads and dyads, with some single notes.

Trio.

The Trio section begins with a treble staff and a bass staff. The treble staff has a melodic line with eighth notes and rests. The bass staff provides a steady accompaniment of chords. The dynamic starts with a forte (*f*) marking and changes to piano (*pf*) later in the system.

The second system continues the musical development. The treble staff shows a melodic line with some grace notes and slurs. The bass staff continues with a consistent accompaniment of chords.

The third system shows further progression of the melody in the treble staff and the accompaniment in the bass staff. The notation includes various note values and rests.

The fourth system concludes the piece. It features a first ending (marked '1.') and a second ending (marked '2.'). The dynamics include mezzo-forte (*mf*) and forte (*f*). The piece ends with the word 'Fine.' written in the bass staff.